

Газета
виходить
з 1992 року

■ прогноз погоди

Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя	Понеділок
26	27	28	29	30
травня	травня	травня	травня	травня
мін. макс.	мін. макс.	мін. макс.	мін. макс.	мін. макс.
+11° +21°	+13° +22°	+11° +16°	+8° +18°	+11° +14°

№12 (1849) 26 травня 2022 року

День виходу – четвер

Буду готувати поки жива!

ІСТОРІЯ ЖІНКИ, ЯКА ГОТУВАЛА ДІТЯМ ЇЖУ В БУНКЕРАХ АЗОВСТАЛІ

Діти, які ховалися на заводі "Азовсталь", мріяли про свою улюблену їжу. День у день вони малювали у бункері те, що їм найбільше хотілося з'їсти – піцу, картоплю фрі, тортики.

Ті малюнки краjali серце Наталії БАБЕУШ, яка понад два місяці у підземеллі готувала їм страви фактично з нічого. "Вони просто мордували мене тими картинками", – розповідає 35-річна жінка з Маріуполя.

Особливо наполегливий хлопчик повісив свій малюнок з піцою над місцем, де спала Наталія.

"Та піца постійно була перед очима, – згадує жінка. – Сама голодна, я розуміла, як діти сумують за такою їжею, і просто вмирала від думки, що не знаю, з чого приготувати для них піцу".

На початку травня Наталю евакуювали.

Вона забрала ті дитячі малюнки з собою. Усього від жінки залежало восьмеро дітей. Найстаршій дитині було 17 років, найменшій, дівчинці – лише 2,5.

Одному хлопчику було чотири, і він ніяк не міг вимовити Наталине ім'я. "Давай я буду Тьотя Суп", – сказала йому жінка, і відтоді це прізвисько до неї прилипло.

Жартома Наталю так називали навіть дорослі, які теж чекали від неї на свою порцію супу.

"Я СКАЗАЛА ЇМ, ЩО ГОТУВАТИМУ, ПОКИ ЖИВА"

"Бункерний" суп від Тьоті Суп – це дві банки консерви на 30 літрів.

У різні часи разом із нею у підвалі сиділо до 40 людей, і цього мало вистачити на всіх. Дорослі отримували менше, ніж діти.

Їжі бракувало, тому попри авіаудари, дехто наважувався йти з підвалу, не чекаючи на евакуацію.

Наталія та її чоловік Володимир забігли у бункер на

початку березня, коли там сиділи 20 людей.

Пара вирішила тікати в "Азовсталь", коли стріляти почали вже у дворі їхнього дому. До війни вони працювали на цьому заводі. Наталія – машиністом котлів, Володимир – електромонтером.

Вони забігли у бункер, маючи з собою лише дві котлети та пів хлібини. Одні вони б не вижили.

Але деякі сім'ї приїхали сюди на машинах і мали запаси круп. Ті, хто прийшов пізніше, не мали нічого, розповідає жінка. Ситуація з продуктами у Маріуполі стала все гіршою.

Металургійний завод виявився непоганим укриттям. По-перше, там не було проблем із дровами – вони необхідні для різних печей, каже Наталія. По-друге, у підвалах була вода та сухпайки.

За нормальних умов один сухпайок розрахований на три прийоми їжі, пояснює жінка. Там є консерва, банка гречки з тушонкою, перловка – теж і з тушонкою, а ще кава, чай, паштет та галети. Перші дні їжу ще готували на вогні на вулиці.

Наталія зізнається, що не дуже любить готувати, ще і в таких умовах. Але у неї немає дітей, і саме з цієї причини вона вирішила, що краще за все підходить на роль кухарки.

"Мій чоловік сирота, і я не хотіла, щоб ще якась дитина втратила маму, – пояснює жінка. – Тому я сказала людям, що поки жива, то готуватиму".

ГРЕЧАНИКИ, ВЕРГУНИ ТА ІНШІ РЕЦЕПТИ З БУНКЕРА

Війна розбомбила дві імпровізовані кухні Наталі. Одна була просто неба, і там вціліла тільки каstrуля, а другу чоловіки перенесли в інше місце, з дахом над головою, але туди теж прилетіло.

Тому згодом жінка почала готувати у підземеллі, на сходах. Чоловіки спорудили для Наталі щось на кшталт мангалу, де вона примудрялась готувати не лише суп, а й млинці, деруни і навіть десерти.

"Інші жінки теж допомагали, але загалом я допомогу не приймала – я знала, що якщо робитиму одна, то все точно вийде добре", – каже Наталія. За два місяці вона вигалада купу рецептів.

"Беремо консерви, трохи гречки, туди ж борошно, щоб котлети не розсипалися, гашена сода, оцет – і виходять такі собі гречаники", – розповідає Наталія.

Таке ж саме вона робила з перловкою, а потім і рисом, але вже без консерви. "Дорису я додавала трохи цукру, виходило щось таке рисове, навіть не знаю, як це назвати", – каже жінка.

Одного разу в когось із людей виявилось прокисле молоко, й воно пішло, говорить Наталія, на "вергуни" – це такі українські ласощі з бездріжджового тіста, які треба обсмажувати.

Не давали їй спокою дитячі мрії про піцу і картоплю фрі. Коли у бункері знайшлося чотири картоплини, Наталія зробила дітям деруни. Не фрі, але хоча б так, каже вона.

І піцу вона теж все-таки приготувала. На сухій сковорідці зробила лаваш, додала туди консерви. У когось знайшовся окрасець сиру, горошок.

"Діти були в захваті. Піца на війні!" – пригадує Наталія.

А ще якось Наталія зробила дітям тістечко: це були млинці з варенням посередині.

"Вони самі кричали, що це тістечко, і нам, дорослим, було важко розуміти, що десь далеко діти їдять тістечка, а наші вважають за тістечко звичайні млинці з варенням", – говорить жінка.

БЕЗ ЗВ'ЯЗКУ, БЕЗ ДУШУ

На щастя, шлунки в людей не бунтували. "Принаймні мені ніхто не сказав", – говорить жінка.

Їли лише раз на день, в обід. Люди у бункері, каже Наталія, старалися побільше спати, щоб не їсти.

Решту дня та під вечір старалися пити лише чай. Хоча і вода закінчувалась – невдовзі залишилась лише технічна, яку кип'ятили по кілька разів. Дошову воду також збирали, каже жінка.

Одну і ту ж воду використовували кілька разів. Митися можна було, лише коли падав сніг. Наталія пригадувала, що це сталося на 8 березня. Пізніше милися лише ті, кому дуже треба, каже вона.

Ніякого спільного столу, як малює уява, у бункері не було. Кожен тулювся і їв там, де спав. Замість тарілок, говорить Наталія, у людей були лотки, чашки, у когось – газетка.

Кожен бункер жив як окремий світ. Військові полку "Азов" розповідали, що на гігантському заводі загалом було сотні цивільних людей. Серед військових у підвалах лежали поранені та загиблі.

Наталія зі своїми підопічними про це не знала, бункери можна було ізольовані одне від одного. У їхньому не було поранених, але деякі люди мали інвалідність, були інсулінозалежні, розповідає вона.

Зв'язку в людей не було. Вони навіть виключили телефони, не було сенсу тримати їх включеними, каже Наталія. Жінка орієнтувалась у часі по

годиннику на руці.

"Ніхто не міг повідомити моїм батькам, де я, – розповідає вона. – Хоч я знаю, що мама приїжджала мене шукати, вона живе не в Маріуполі. Ми так бігли, що не мали можливості попередити".

Військові, каже жінка, заходили до них рідко. Приносили дітям трохи солодкого. Дорослі кожного разу питали у бійців, коли буде евакуація. "Скоро", – відповідали вони, але точно ніхто не знав.

"ЗЕМЛЯ ПІД НОГАМИ ГУЛЯЛА, НАДІЯ ЗНИКАЛА"

Тим часом їжі ставало все менше. "Я боялась одного разу подивитись в дитячі очі й сказати, що у нас більше не буде ні сніданку, ні обіду, ні вечері", – розповідає Наталія. У бункері вона з чоловіком намагалися якось розважати людей. Володимир – електрик, і поки вони сиділи без світла, він робив для дітей ліхтарики. Наталія вигадувала для них різні конкурси.

Міста уже майже не було, і "Азовсталь" залишався єдиним укриттям для людей. Останні дні перед евакуацією завод штурмували танками, артилерією, кораблями, навіть фосфорними бомбами.

"Ми знаходилися на 3-4 метри під землею, але чути було голосно, земля під ногами гуляла", – каже Наталія.

За її словами, люди вірили, що виберуться. Але вона сама помалу втрачала надію. Навіть написала телефони батьків під своєю кофтою на випадок, якщо її знайдуть у бункері мертвою.

"Не було ніякої впевненості, що ти зранку прокинешся живим. В деякі бункери прилітали снаряди. У нас потрапило прямо в генератор, частина бункеру була пошкоджена", – розказувала пізніше Наталія журналістам "Суспільного" у Запоріжжі.

Її евакуювали. Військові, пригадує, забігли і сказали, що є 5 хвилин на збори.

Наталія завчасно попросила у дітей дозволу забрати їхні малюнки. А ще взяла з собою ложку, яку прихопила з дому, перш ніж опинитися на "Азовсталі".

Дорогою до України люди проходили так звані фільтраційні табори, але про це Наталія говорити не хоче.

ПІВ ПОРЦІЇ НА П'ЯТЬОХ

Зараз жінка разом із чоловіком перебуває на заході України.

Там у ідальні Наталія попросила, щоб їй насипали лише пів порції. А потім сиділа і плакала над тією тарілкою.

"У бункері цією половиною можна було нагодувати п'ятьох", – пояснює жінка.

Із Наталею та іншими евакуйованими займаються психологи. "Але потрібен час, щоб розкритися та почати говорити, – каже вона. – Зараз крім сліз та емоцій нічого немає".

Попри це, Наталія знаходить у собі сили на інтерв'ю. Показує малюнки дітей українським і західним журналістам. У одному із відео жінка сказала, що берегтиме їй так довго, як зможе.

Наталія каже, що підтримує зв'язок із людьми, з якими була в бункері. Навіть створила вайбер-канал під назвою "Бункера Азовсталь", де евакуйовані дізнаються, де можна отримати допомогу, шукають одне одного, спілкуються та дізнаються іншу інформацію від Наталі.

Ті місяці змінили її ставлення до життя. "Ми не розуміємо цінності хліба, води", – збагнула вона.

Наталія намагається відпочивати і не буде планів. Але один у неї все ж є.

Вона зізнається, що почала писати книжку, невеличкий посібник із виживання, який би могла написати з собою кожна людина на будь-якій війні.

Джерело: BBC Україна

ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Україна
з Рівного щосереді

Польща
з Варшави щочетверга

- без пересадок
- беремо передачі

+38 067 354 1075
+48 721 424 906

РІВНО

Рада продовжила воєнний стан та мобілізацію в Україні

Верховна Рада 22 травня ухвалила законопроект про продовження загальної мобілізації. Вона буде тривати щонайменше ще 90 днів – до 23 серпня. Крім того, воєнний стан продовжується з 05:30 25 травня 2022 року ще на 90 діб.

Про це свідчить рішення парламенту. Відповідний законопроект № 7390 "Про продовження терміну проведення загальної мобілізації" вніс у Верховну раду Президент Володимир ЗЕЛЕНСЬКИЙ 18 травня.

Зазначається, що обсяги та черговість мобілізації визначають у Генеральному штабі Збройних сил України.

Привозу на військову службу під час мобілізації не підлягають такі категорії військовозобов'язаних:

- заброньовані на період мобілізації та на воєнний час;
- визнані в установленому порядку особами з інвалідністю або відповідно до висновку військово-лікарської комісії тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я на термін до шести місяців (з наступним проходженням військово-лікарської комісії);
- жінки та чоловіки, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років;
- жінки та чоловіки, які самостійно виховують дитину (дітей) віком до 18 років;
- жінки та чоловіки, опікуни
- піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі,

які виховують дитину з інвалідністю віком до 18 років;

- жінки та чоловіки, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, які виховують дитину, хвору на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, що підтверджується документом, виданим лікарсько-консультативною комісією закладу охорони здоров'я в порядку та за формою, встановленими цен-

тральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, але який не встановлено інвалідність;

- жінки та чоловіки, на утриманні яких перебуває повнолітня дитина, яка є особою з інвалідністю I чи II групи;
- усиновителі, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, на утриманні яких перебувають діти-сироти або діти, позбавлені батьківського піклування, віком до 18 років;
- зайняті постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною, а також батьками своїми чи дружини (чоловіка), які за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я по-

требують постійного догляду;

- які мають дружину (чоловіка) із числа осіб з інвалідністю та/або одного із своїх батьків чи батьків дружини (чоловіка) із числа осіб з інвалідністю I чи II групи;
- опікуни особи з інвалідністю, визнаної судом недієздатною; особи, зайняті постійним доглядом за особою з інвалідністю I групи; особи, зайняті постійним доглядом за особою з інвалідністю II групи або за особою, яка за висновком медико-соціальної експертної комісії або лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я потребує постійного догляду, у разі відсутності інших осіб, які можуть здійснювати такий догляд;
- народні депутати України, депутати Верховної ради Автономної Республіки Крим;

- працівники органів військового управління (органів управління), військових частин (підрозділів), підприємств, установ та організацій Міністерства оборони України, Збройних сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Національної поліції України, податкової міліції, Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, Державної виконавчої служби України, Управління державної охорони України;

- інші військовозобов'язані або окремі категорії громадян у передбачених законом випадках.

Також під час воєнного стану не можуть мобілізувати:

- здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, асистентів-стажистів, аспірантів та докторантів, які навчаються за денною або дуальною формами здобуття освіти;
- наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій, які мають вчене звання та/або науковий ступінь, і педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, за умови, що вони працюють відповідно у закладах вищої чи фахової передви-

щої освіти, наукових установах та організаціях, закладах загальної середньої освіти за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки;

- жінок та чоловіків, чий близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати, дід, баба або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) загинули або пропали безвісти під час проведення АТО/ООС з числа військовослужбовців, працівників, залучених до проведення АТО/ООС підприємств тощо.

В умовах воєнного стану можуть бути обмежені конституційні права і свободи.

Які передбачені обмеження:

- посилення охорони об'єктів державного значення, критичної інфраструктури;
- трудова повинність;
- примусове відчуження майна;
- комендантська година;
- особливий режим в'їзду та виїзду;
- обмеження свободи пересування;
- перевірка документів у громадян, огляд автомобілів, багажу і вантажів, службових приміщень і житла;
- заборона на мітинги та масові заходи;
- заборона антиукраїнських політичних партій чи організацій;
- заборона на торгівлю зброєю, хімічними та отруйними речовинами, алкоголем;
- заборона військовозобов'язаним змінювати місце проживання і т. д.

ВАНТАЖІВКИ ПОЧАЛИ ШТРАФУВАТИ

23 травня вантажівки знову можуть отримати штраф за порушення габаритно-вагових норм – дотепер автофіксація ваги працювала в тестовому режимі і штрафи не накладалися.

Про це повідомила пресслужба Укртрансбезпеки. Там повідомили, що лише за 20 травня WIM-комплекс ("зважування у русі") зафіксували 209 вантажівок із перевищенням габаритно-вагових норм.

Рекорд за перевищенням норми у суботу належить автівці марки Renault Magnum вагою 63,7 т, при максимально дозволених для такого класу 40 т. Перевізник перевищив максимально дозволену норму на 43%.

Чому за це штрафують? Перевантажені автівки сприяють більш швидкому руйнуванню доріг, як наслідок – падає швидкість транспортних засобів, що критично для логістики воєнного часу. Крім того, як пояснював раніше ЕП заступник міністра інфраструктури Мустафа Найєм, ситуацію погіршує спека, відтак важливо було відновити габаритно-ваговий контроль якомога швидше.

УКРАЇНА І ПОЛЬЩА ДОМОВИЛИСЬ СПРОСТИТИ ПЕРЕТИН КОРДОНУ

Президент України Володимир ЗЕЛЕНСЬКИЙ заявив про домовленість з Польщею про двосторонню угоду, яка має спростити перетин кордону між країнами.

Про це він сказав у виступі в Раді після промови президента Польщі Анджея ДУДИ.

Зеленський зазначив, що зараз українські міста стали побратимами польських, побратимами стали український і польський народ, а країни – сестрами.

"Ми рідні. І між нами не має бути кордонів чи бар'єрів. Український і польський народи ментально вони давно не розділяють. Тож, ми дійшли згоди найближчим часом втілити це і у відповідній двосторонній Угоді. Спершу щодо спільного прикордонно-митного контролю, а згодом і єдиного умовного кордону, коли Україна буде членом Європейського Союзу. І я впевнений, що усі необхідні рішення спочатку для статусу кандидата для України, а потім і для повноправного членства неодмінно будуть ухвалені. Зокрема, завдяки багатолітньому захисту Польщею українських інтересів на європейському континенті", – заявив Володимир Зеленський.

Він подякував Дуді за спільну з лідеркою Словаччини ініціативу переконувати європейських колег, які все ще вагаються щодо статусу країни-кандидата на членство ЄС для України.

Володимир Зеленський зазначив також, що росія, розв'язавши війну, мимоволі змусила Україну та Польщу забути суперечки щодо спільного минулого.

ЦІНА ДОЛАРА В БАНКАХ ТА В ОБМІННИКАХ ЗРІВНЯЄТЬСЯ: ЯКИМ БУДЕ КУРС

Курс іноземних валют в Україні після зняття обмежень Національним банком невдовзі має стабілізуватися.

Про це в ефірі єдиного марафону українських новин висловила голова ради Незалежної асоціації банків Олена КОРОБКОВА.

За її словами, для вирівнювання ситуації після подібних рішень НБУ необхідно 2-3 тижні, проте вже приблизно через 10 днів в Україні можна буде спостерігати нормалізацію курсу, що приведе до того, що вартість валюти

на білому та сірому ринках стане приблизно однаковою.

Коробкова очікує, що в обмінниках курс долара після цього періоду закріпиться на рівні 34-36 гривень.

Вона наголосила, що рішення НБУ зняти частину обмежень з курсу пов'язане з необхідністю попередити таке явище, як "валютний туризм", коли українці виїжджали за кордон, міняли там свої заощадження на долари, а потім поверталися до України та продавали його за 35-36 гривень.

"Така ситуація під час війни абсолют-но неприйнятна, коли існує сірий ва-

лютий ринок з котируваннями на 30% вищий від офіційного курсу", – додала вона.

Заборонили обіг ліків, вироблених у рф і білорусі

Верховна Рада внесла зміни до закону "Про лікарські засоби" щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництва яких розташовано на території рф або республіки білорусь.

За законпроект № 7313 у цілому проголосували

299 нардепів.

Відповідно до пояснювальної записки, мета законопроекту – обмеження обігу в Україні лікарських засобів, виробництва яких хоча б частково розташовано на території рф або рб, зменшення фінансової підтримки військової машини цих країн, стимулювання відмови від поставок товарів з цих країн

в усьому світі.

Так, у держреєстрації лікарського засобу може бути відмовлено у разі, якщо встановлено, що один або кілька етапів виробництва здійснювалось підприємствами, розташованими на території рф і білорусі.

Скасовувати держреєстрацію ліків також буде дозволено, якщо заявник або його

представник пов'язані з російськими компаніями.

Також законопроект надається право Кабміну на період дії воєнного стану в Україні тимчасово зупинити експорт лікарських засобів у разі незабезпечення потреб системи охорони здоров'я України в таких лікарських засобах у повному обсязі.

Заборонили обіг ліків, вироблених у рф і білорусі

Нова програма передбачає 15 левів (близько 240 грн) на людину на добу за проживання та триразове харчування. Уряд Болгарії запропонував нову гуманітарну програму для вимушено переміщених людей з України, пише expert.in.ua.

Для розміщення біженців використовуватимуть державні гостьові будинки та заклади, які зареєстровані в Національному туристичному реєстрі.

Про це пише Експерт з посиланням на Есперсо і Bulgarian National Radio.

За даними видання, нова програма передбачає 15 левів

(близько 240 грн) на людину на добу за проживання та триразове харчування.

"Ми усвідомлюємо, що програма включатиме переважно не найкращі види розміщення, такі як сімейні готелі та гостьові будинки", – зазначила у відеозверненні віцепрем'єр-міністр з питань належного управління Калина КОНСТАНТИНОВА.

Одно- або двозіркові готелі мають майже 175 тис. ліжок. За словами віцепрем'єр-міністра, наразі цей захід забезпечив притулок десяткам тисяч українських матерів з дітьми та фінансово підтримав низку підприємств, які сильно постраждали від кризи Covid.

У прикордонних районах Рівненщини встановлені додаткові обмеження

У межах прикордонних районів Київської, Житомирської та Рівненської області встановлено додаткові тимчасові режимні обмеження. Про це інформують у Житомирському прикордонному загоні.

Обмеження введені через збройну агресію РФ та для забезпечення заходів зміцнення національної безпеки і оборони України. Обмеження діятимуть до закінчення воєнного стану.

Заборонено будь-які пересування цивільних осіб у смузі місцевості, яка безпосередньо прилягає до державного кордону, завширшки 1000 метрів, окрім території населених пунктів, які безпосередньо прилягають до державного кордону.

В межах решти території контрольованих прикордонних районів, а саме в межах до 20 км від державного кордону Сарненського та Вараського районів Рівненщини заборонено:

- пересування осіб та транспортних засобів, проведення всіх видів робіт поза населеними пунктами з 22.00 вечора до 05.00 ранку (або в час комендантської години);
- пересування та перебування осіб у лісових масивах

та лісосмугах (за винятком працівників відповідних установ та організацій, на яких покладено обов'язки контролю за збереженням природних ресурсів. Пересування та перебування цих осіб у лісових масивах та лісосмугах здійснювати після інформування начальників підрозділів охорони державного кордону не пізніше, ніж за 2 години до початку робіт та негайного інформування після їх закінчення);

- провадження всіх видів робіт, за винятком: будівельних робіт, що виконуються відповідно до міжнародних договорів, робіт, пов'язаних з ліквідацією наслідків стихійного лиха та осередків особливо небезпечних інфекційних захворювань.

Сільськогосподарські роботи дозволяється проводити, за умови завчасного інформування підрозділу охорони державного кордону про їх проведення та за наявності підтверджуючих документів;

- перевезення в транспортних засобах зброї та будь-яких засобів активної оборони без відповідних на те дозволів;
- використання відео реєстраторів, здійснення фото-, відеознімання доріг загального значення, об'єктів загального призначення, об'єктів інфраструктури, блок-постів та укріплень, розташування, зосередження, чи переміщення військових частин (підрозділів) сил оборони; використання повітряних суден, будь-яких легкомоторних лі-

тальних апаратів, квадрокоптерів та інших безпілотних літальних апаратів, повітряних безмоторних засобів пересування (планери, дельтаплани, аеростати, дирижаблі тощо);

- носіння військової форми одягу (будь-яких елементів військової форми одягу) цивільним населенням, окрім складових сил безпеки та оборони;

- організовувати та здійснювати полювання;

- рибальство, проведення різного роду відпочинку, плавання всіх видів плавзасобів на річках, озерах, інших водоймах, які знаходяться в межах прикордонної смуги. Випуск маломірних плавзасобів на річках, озерах, інших водоймах, які знаходяться в межах прикордонної смуги здійснювати виключно з дозволу начальника підрозділу охорони державного кордону.

Дія обмежень не поширюється на представників військових формувань, правоохоронних органів, органів цивільного захисту, комунальних допомог, інших суб'єктів державної та комунальної власності, що забезпечують підтримання життєдіяльності об'єктів інфраструктури та надають населенню послуги гуманітарного, соціального характеру (під час виконання ними службових обов'язків).

Компенсацію за прихисток переселенців отримали 4,6 тисяч жителів області

За квітень компенсацію за житло для переселенців отримали 4 632 жителів Рівненщини. З державного бюджету їм направили 4,8 мільйонів гривень.

Про це повідомив начальник Рівненської обласної військової адміністрації Віталій КОВАЛЬ.

“Це компенсація за розміщення більше 15 тисяч переселенців. Дякую жителям області, котрі в умовах війни підтримують людей, які втратили все. Ми – єдиний фронт. До речі, за квітень компенсацію отримали значно більше домогосподарств, аніж у березні. Власники одержать приблизно 15 гривень в день за кожну прийняту людину”, – зауважив Віталій Коваль.

Нагадаємо, компенсацію можуть отримати власники житла, що приймають у себе вимушених переселенців. Щоб отримати гроші, необхідно звернутись до органів місцевого самоврядування або центрів надання адміністративних послуг за місцем проживання.

Під час війни рівень злочинності в області знизився на третин

Правоохоронці фіксують зниження на третину кількість злочинів з початку року. Разом з тим, збільшився рівень кримінальних проваджень (понад 150) за фактами порушення законів і звичаїв війни та проти основ національної безпеки.

Про це йшлося під час координаційної наради керівників правоохоронних органів, що відбулася в обласній прокуратурі. Обговорили стан запобігання та боротьби зі злочинністю в умовах воєнного стану.

“Подякував силовим структурам за злагоджену роботу. З початком повномасштабної війни ми стали як один “кулак” та пройшли цих 90 днів достойно. Прийняли не одне важливе рішення для Рівненщини на Раді оборони області. І разом рухаємось далі – до перемоги. Запропонував створити робочу групу по гуманітарній допомозі, аби не було зловживань”, – повідомив начальник Рівненської ОВА Віталій КОВАЛЬ, який взяв участь у засіданні.

Загалом з початку року на території області зменшилася реєстрація кримінальних правопорушень: 2022 рік – 2396 (2021 рік – 3490). Удвічі менше скоєно злочинів у порівнянні із аналогічним періодом торік у громадських місцях: 2022 – 133 (2021 – 266). Загалом від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну у поліції області зареєстровано 1301 кримінальне провадження.

Викрили ворожого інтернет-пропагандиста

У Рівному викрили російського пропагандиста. Рівнянин мережі Інтернет підтримував та заперечував військову агресію РФ проти України.

Співробітники управління СБУ у Рівненській в ході обшуків у квартирі рашистського пропагандиста знайшли проросійську символіку, а також паспорт країни-агресора.

За процесуального керівництва Рівненської обласної прокуратури, вказаній особі оголошено підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст.436-2 КК України (виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників).

Досудове розслідування здійснюють слідчі СВ УСБУ в Рівненській області.

Санкція статті передбачає максимальне покарання у вигляді позбавлення волі на трок до 3 років.

На Рівненщині завершується посівна

Із запланованої посівної площі у 420 тис. га, на сьогодні засіяно 410 тис. га, а це 98%. Таким чином, весняна посівна на Рівненщині завершується.

“У нинішніх умовах це дає привід для оптимізму: нагодуємо і Рівненщину, і інші регіони. Дякую всім аграріям, трударям. Все буде Україна”, – прокоментував начальник Рівненської ОВА

Віталій КОВАЛЬ.

Так, на сьогодні с/г підприємства завершують посів кукурудзи на зерно. Вже посіяно 109 тис. га, що становить 99% до прогнозу.

Завершується посів технічних культур: 15,1 тис. га цукрового буряка – 97%; 39,6 тис. га соняшника – 99%; 59,8 тис. га сої – 96%. У розпалі посів круп'яних культур: гречка – 41%, просо – 33%.

Рівненщина прийняла майже 5 тисяч тонн допомоги

Рівненщина продовжує виконувати роль гуманітарного хабу. Так, область уже прийняла майже 5 тисяч тонн гуманітарної допомоги від європейських партнерів. Про це повідомив начальник ОВА Віталій КОВАЛЬ в інтерв'ю для національного інформаційного агентства УКРІНФОРМ.

направила понад 50 тонн ліків зі США у найбільш постраждалі регіони України – до Харківщини, Чернігівщини, Сумщини”, – розповів Віта-

лій Коваль.

Очільник області додав, що для Рівненщини на особливому рахунку Чернігівщина, яка визначена Офісом

Президента як підшефна.

“Передусім, ми виконуємо завдання Уряду щодо формування продуктових наборів з одинадцяти найменувань. Вже відвантажили 200 тисяч таких наборів. Щодня волонтери фасують майже 10 тисяч наборів. Передаємо різними видами транспорту. Їздив на Чернігівщину, бачив і розумію, як це все важливо для них”, – розповів Віталій Коваль.

Нині триває другий етап допомоги для Чернігівщини. Громади, релігійні організації допомагають інструментами, будівельними матеріалами, щоб швидше відновити економіку, нормальне життя на Чернігівщині, зрештою, в інших областях, яким допомагаємо.

Відновили роботу 19 закладів дошкільної освіти

З 23 травня відновили свою роботу 10 дитсадків міста Рівного. В обласному центрі запрацювало 53 групи, які можуть прийняти близько 800 дітей. На сьогодні вже 286 дітей привели до закладів.

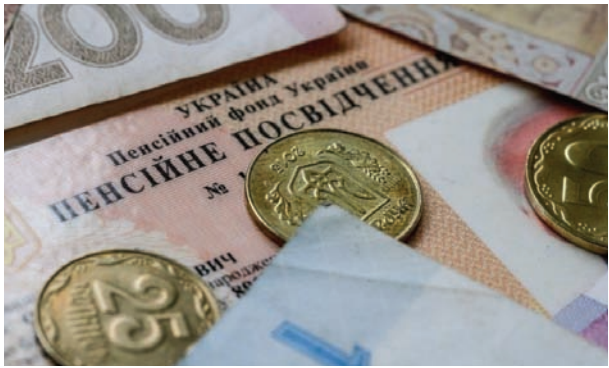
Раніше відновили свою роботу ще 9 садочків, у яких виховується 439 дітей.

- Зокрема:
- 5 у Вараші – 25 чергових груп;

- 3 в Острозі – 13 чергових груп;
- 1 у Володимирці – 1 чергова група.

Начальник Рівненської обласної військової адміністрації Віталій КОВАЛЬ нагадав, що відповідно наказу начальника Рівненської ОВА від 4 квітня 2022 року №98, місцева влада може відновлювати освітній процес у закладах дошкільної освіти. Але з урахуванням наявності захисних споруд, дотримання санітарно-епідеміологічних вимог і температурного режиму.

ЩО БУДЕ З ПЕНСІЯМИ ТИХ УКРАЇНЦІВ, ЯКІ НЕ ЗМОГЛИ ОТРИМАТИ ВИПЛАТИ

В Україні згідно із законом можливе призупинення пенсійних виплат у разі, якщо пенсіонер не отримує грошей протягом півроку.

Про це пише видання "На пенсії". Однак це можливо лише за рішенням Пенсійного фонду, в більшості випадків українцям продовжать нараховувати виплати, однак через півроку зміниться процедура отримання коштів.

Упродовж перших півроку, коли українець не отримує пенсії, він може отримати повний розмір виплати, звернувшись із заявою.

"Навіть якщо мине більше року, але не більше трьох років, протягом яких пенсіонер не зміг отримати пенсію, він все одно може звернутися до органів Фонду за своїми грошима. Єдине, дещо змінюється процедура: спочатку громадянин отримає заборгованість за рік, а потім решта коштів повертатиметься щомісяця з виплатою поточної пенсії", — зазначає видання.

Це ж правило поширюється і на українців, які виїхали за кордон — коли вони повернуться до України, їм потрібно буде звернутись до будь-якого сервісного центру Пенсійного фонду.

ОПЛАТА ЗА КОМУНАЛКУ ЗА ЧАС ОКУПАЦІЇ

Якщо людина більше 30 днів не перебувала у помешканні, вона має звернутися із заявою до надавача послуг, а також додати довідку про лікування, або довідку внутрішньо переміщеної особи, або довідку, яка свідчить про службу у ЗСУ. Саме ця довідка і буде підставою, щоб надавач послуг зробив перерахування.

Про це розповіла заступниця міністра громад і територій **Наталія ХОЦЯНІВСЬКА** в коментарі фактам ICTV.

"Сьогодні всі споживачі, якщо вони були відсутні більше 30 днів, повинні звернутися до надавачів послуг, щоб їм не проводили нарахування. Це не стосується помешкань, які обладнані лічильниками, треба ці показники подавати, а саме — повторювати ті, які були раніше. Це не буде розповсюджуватися на послугу управління багатоквартирним будинком та не стосуватиметься послуги постачання тепла", — каже Хочянівська.

Проте ситуація з нарахуванням плати за комунальні послуги різниться у містах.

"Сьогодні абсолютно різна ситуація у містах. Наприклад, вона відрізняється у Миколаєві. З постачанням холодної води там виняткова ситуація у зв'язку з руйнацією водогону. Такі ж винятки є й щодо інших міст, тож приймаються індивідуальні рішення, так було зроблено у Чернігові. Але загальна тенденція — якщо підприємства надавали комунальні послуги, то вони проводять нарахування. Споживачі з розумінням та повагою ставляться до комунальників, бо дійсно стали свідками, що у такий нелегкий час для країни ми були в переважній більшості, де активних дій не було, з газом, електрикою, водою", — каже вона.

Рівень погашення заборгованості також відрізняється у містах, але він достатньо високий. Для прикладу, сумчани з підприємством Сумитеплоенерго за березень розрахувалися на 72%, в місті Ніжин — на 68%. Рівень розрахунку за постачання холодної води ще вищий.

У тилкових регіонах, наприклад, споживачі міст Ковель, Старокостянтинів Хмельницької області, забезпечили 100% розрахунки.

Як купити чи орендувати земельну ділянку під час війни

Угоди з купівлі та продажу землі, схоже, повертаються після паузи, яка була пов'язана з відсутністю доступу нотаріусів та реєстраторів до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та до системи Державного земельного кадастру.

Як зазначають у **Мінагрополітики**, на початок травня в системі "Prozorro.Продажі" оголошено понад 5 тисяч онлайн-аукціонів із продажу та оренди землі. Загальна вартість усіх лотів — 1,44 млрд грн, а площа перевищує 27 тис. га.

УГОДИ ІЗ ЗЕМЛЕЮ. ЯК ЗМІНЮВАЛОСЯ ЗЕМЕЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО У ВОЄННИЙ ЧАС

З початком воєнних дій в Україні було зупинено доступ до реєстрів, що означало неможливість укладання угод із нерухомістю. У березні парламент розглянув закон, який спростив ситуацію із земельними угодами в умовах відсутності доступу до реєстрів.

"Були розширені можливості для реалізації орендних правовідносин, у тому числі земель сільськогосподарського призначення", — розповідає **юрист ЮКК "Де-Юре" Наталія ЩУКІНА**. Вона наголошує, що одним із важливих нововведень стало автоматичне, без волевиявлення сторін, продовження договорів оренди та суборенди землі

на один рік.

ЗЕМЛЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНВЕСТИЦІЙ: ПОРАДИ ЕКСПЕРТА

На час воєнного стану договір оренди землі може бути автоматично продовжено на один рік

За словами **юриста київського офісу CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang Максима МОРОЗОВА**, цим законом також на час воєнного стану скасовано аукціони з прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення комунальної власності.

З іншого боку, це не означає відсутності можливості для компаній або громадян все ж таки орендувати землю комунальної власності.

В умовах відсутності доступу до реєстрів парламент передбачив можливість спрощення оформлення договорів про використання земель.

"Державна реєстрація таких договорів здійснюється районними воєнними адміністраціями у Книзі держав-

ної реєстрації землеволодіння та землекористувань в умовах воєнного стану. Права оренди та інші права на землю виникають з моменту проведення державної реєстрації відповідних договорів", — говорить **Ігор ЯСЬКО, керуючий партнер ЮК Winner**

РЕЄСТРИ ТА ПРАВИЛА. ЯК ОФОРМИТИ ОРЕНДУ ЧИ КУПІВЛЮ ЗЕМЛІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Ще наприкінці квітня юристи зазначали, що укласти договори оренди чи купівлі землі ризиковано через відсутність доступу до реєстрів.

"Це означає, що, по-перше, державний реєстратор не має можливості зареєструвати перехід права власності, а по-друге, навіть якщо договір передбачатиме, що перехід права власності відбудеться пізніше (наприклад, після закінчення воєнного стану, відновлення роботи Реєстру тощо), нотаріус посвідчити такий договір не зможе — він зобов'язаний спочатку перевірити наявність обме-

жень такої земельної ділянки у Реєстрі", — каже Максим Морозов.

Проте станом на 24 травня 2022 року Держреєстр речових прав на нерухоме майно вже відкрито для нотаріусів та держреєстраторів. Втім, йдеться лише про неокуповані території.

На окупованих російськими військами територіях сьогодні ні купити, ні продати землю чи нерухомість не можна.

Нові правила земельного кадастру, зокрема, передбачають:

- надання відомостей із Державного земельного кадастру у визначених Законом випадках адміністраторами центрів надання адміністративних послуг (ЦНАПи);
- запровадження обмежень щодо оприлюднення відомостей через Публічну кадастрову карту;
- надання доступу до Державного земельного кадастру користувачам;
- надання доступу до відомостей Державного земельного кадастру про координати точок меж об'єктів кадастру через офіційний вебсайт Держгеокадастру тільки державним кадастровим реєстраторам.

Що стосується аукціонів з купівлі або оренди землі сільськогосподарського призначення, то зараз на порталі "Prozorro. Продажі" виставлено тисячі ділянок. Причому йдеться про різні регіональні та цінові пропозиції.

За матеріалами: Фокус

Можна одночасно оформити закордонний і внутрішній паспорти

З понеділка, 23 травня, в Україні запустили послугу одночасного оформлення внутрішнього та закордонного паспортів. Документи можна отримати, починаючи з 14-ти років.

Про це повідомляє прес-служба Міністерства внутрішніх справ України.

"Відсьогодні можна отримати послугу одночасного оформлення ID-карти і закордонного паспорта", — йдеться в повідомленні.

У МВС підкреслили, що підставами для отримання послуги є:

- оформлення ID-карти вперше в 14 років;
- при втраті документів або їх обміну у зв'язку зі зміною персональних даних;

Чи безпечно тримати гроші на депозитах під час війни

Депозит — це відкладене збереження власних заощаджень в банку. Як зазначають у Фонді гарантування, саме безпека коштів в умовах сьогодення для клієнтів є значно важливішою, ніж безпосередньо дохідність цих депозитів.

Що треба знати про безпеку своїх коштів на депозитах під час воєнного стану — розповіли **фахівці ФГВФО**.

Банки скоротили депозитні ставки після початку війни, але зараз падіння ставок припинилося.

"Гривневі кошти зберігаються на поточних та карткових рахунках українців

в очікуванні закінчення війни й зростання депозитних ставок", — йдеться у повідомленні.

Крім того, військовим і військовослужбовцям банки підняли ставку за депозитами

і поточними рахунками. Всі, хто бере участь у бойових діях, мають змогу отримувати на поточний рахунок ставку як за депозитом.

Також банками запроваджено "військовий" депозит,

яким можуть скористатися члени їхніх сімей.

Наразі головними факторами розміщення депозиту в банківській установі є: захищеність вкладів; розуміння того, що гроші надійно зберігаються; банківська система працює стабільно; є постійний доступ до своїх заощаджень.

Чи забирають українці гроші з банків?

За I квартал 2022 року зафіксовано збільшення суми вкладів фізичних осіб у банках-учасниках Фонду гарантування.

Станом на 1 квітня 2022 року загальна сума вкладів фізичних осіб (у т.ч. ФОП) у банках-учасниках Фонду гарантування вкладів склала 703,12 млрд грн, що на 57,2 млрд грн більше за показник на 1 березня 2022.

Росія вбила всю його сім'ю, зокрема 1-річну донечку

Російська агресія забрала у поліцейського Івана СІМОРОЗА з Бородянки всю сім'ю. 26 лютого ворожа ракета прилетіла в його дім, залишивши від нього лише руїни.

Іван 26 лютого був на роботі в райвідділку поліції. Пригадує, що раптово почув гучний звук вибуху. Вторгнення Росії тоді тривало вже 2 дні, а окупанти намагалися наблизитися до Києва.

РОСІЯНИ РОЗБОМБИЛИ БУДИНОК ІВАНА

Після вибуху Іван зателефонував рідним. Набирав дружину, брата, маму, батька, бабусю. Усі були поза зоною. Тоді поліцейський зрозумів, що сталося щось недобре. Він поїхав разом з колегами до свого будинку на вулиці Центральній, але побачив лише руїни. Іван сподівався, що його рідні залишилися живі. Думав, може, заховались у погребі.

ЗАГИНУЛА ВСЯ СІМ'Я

На допомогу у пошуках приїхали сусіди та родичі. Спочат-

ку Іван знайшов матір, яка лежала на холодильнику. За 200 метрів поліцейський побачив тіло свого молодшого брата. Йому відірвало руки й ноги. Поруч з ним сидів його улюблений пес. Після цього знайшли засипану цеглою бабусю. Тітка Івана побачила його однорічну донечку Поліну на дивані, дитинка ще дихала. Згодом Іван побачив мертву дружину та батька. Поліну відвезли до лікарні, але, на жаль, малеча теж не вижила.

ІВАН МУСИВ ЙТИ НА РОБОТУ

Після трагедії поліцейський взяв лише 3 дні відпустки. Більше не міг, бо працював на військовому блокпосту та допомагав людям евакуюватися. Згодом Івана відзначили медаллю за заслуги та відвагу. За словами чоловіка, робота допомагає йому пережити горе. Коли жителі Бородянки та поліція почали відбудовувати місто, Іван зустрів людей, у яких були схожі трагедії. У кожного в Бородянці є біда та проблеми. Треба допомагати людям. Робота і мої друзі — це допомагає і підтримує, — каже Іван.

Начальник Бородянського відділку поліції В'ячеслав Цилюрик наголошує, що не зустрічав таких морально сильних людей, як Іван. Він наголосив, що поліцейський за 6 років роботи не брав відпустку. Сім'ю Івана поховали у селі Пісківка. На всіх хрестах однакова дата смерті: 26.02.2022. Могили маленької Поліни встелили іграшками. “Коли приходиш туди, весь час плачеш”, — каже Іван, ковтаючи клубок в горлі.

<https://24tv.ua>

Історія трьох мешканців Чернігова, життя яких змінив один російський льотчик-вбивця

В Україні на суд чекає професійний ворожий пілот-ас Олександр Красноярецв, який летів бомбити Чернігів, але був збитий і здався у полон звичайному місцевому будівельнику з тероборони.

На початку березня український Youtube та ЗМІ сколихнуло відео із захопленням у полоні вгодованим російським військовим льотчиком у синій формі та з перемотаною ганчіркою щокою. Він якимось плаксивим голосом пояснював під час допиту, хто він і що робив у небі України.

На той час росіяни розпочали практику жорстоких авіаударів по житлових кварталах українських міст. І цей льотчик — Олександр Красноярецв, став першим справжнім “путінським асом”, якого вдалось узяти в полон. Тому уваги його переляканий персоні українці приділили достатньо. Тим більше, що схопили росіянина у сильно постраждалому від ворожих бомбардувань і обстрілів Чернігові.

Але потім Красноярецв зник з інформаційного простору.

НВ з'їздив у Чернігів, де дізнався історію захоплення цього пілота звичайними мешканцями міста, яким він у прямому сенсі впав на голову.

Вранці 5 березня **Юлія ГРЕБНЄВА, депутат Чернігівської обласної ради і організатор соціального проекту Безкоштовний магазин**, спустилася у підвал свого двоповерхового будинку разом з трьома синами, щоб навести там лад. Чернігів на той момент щоденно потерпав від обстрілів російської армії, яка гатила по місту і з Градів, і з літаків. Тому Гребнева щодно перебувала із дітьми — 6, 10 і 17 років — у підвалі, а чоловік залишався спати у будинку на першому поверсі.

Ще зранку жінка вирішила замінити простирадла і прибрати у тимчасовій спальні. Та раптом почула страшні звуки. “Я зрозуміла, що це падає мій будинок”, — розповідає вона НВ стоячи біля руїн.

У підвалі усе почало горіти, прорвала труба з водою. Гребнева лежала на дітях і боялася навіть поворухнутися. Потім вона почула крики згори — це був її чоловік. Йому пощастило: на момент удару він знаходився не у будинку, а на вулиці, — ремонтував замок у хвіртці. “Він кричав: Там моя дружина і діти, відкопуйте!”, — згадує Юлія.

Бійці тероборони і чоловік розібрали каміння і дістали з підвалу родину. Коли Гребнева вже опинилася на вулиці, то дізналася, що на її будинок впав збитий російський літак Су-34, який обстрілював місто фугасно-авіаційними бомбами. Залишки крила літака досі валяються у її подвір'ї. А двигун лежить у дворі сусідів, — їхній будинок теж зруйновано.

У будинку на вулиці Красносільського Гребнева проживала з родиною останні 4 роки.

У її чоловіка — 4-та стадія онкології. Тому після руйнування будинку родина вирішила: за кордон із дітьми поїде саме він, а Гребнева продовжить займатися волонтерською діяльністю.

Ще до війни вона опікувалась соціальним проектом безкоштовних магазинів для мало-забезпечених людей і багатодітних родин — за останні 4 роки, завдяки її зусиллям, по всій області з'явилось 11 таких. “Ми допомагали на постійній основі малозабезпеченим, а тепер допомоги потребує я”, — зізнається жінка.

Вона не плакала, коли впав її будинок, а раділа, що вижила разом з дітьми. Але розплакалася, коли наступного дня незнайомі люди зібрали усі необхідні речі, — від спідньої білизни до шкарпеток, — для її родини і дали ключі від квартири, де можна тимчасово пожити.

“Війна по телевізору — це одне, але коли війна приходить в твій дім — це насправді жахливо. В один момент ти втрачаєш усе, що зберігав усе життя: фотографії дітей на згадку про закінчення садочків і шкіл, світліни покійної мами. Це залишається тепер тільки у пам'яті”, — говорить Гребнева.

Вона зареєструвала руйнування будинку у Дії, написала заяви у правоохоронні органи. Але розуміє, що родин по Україні, яких росіяни позбавили домівок, дуже багато. Тому і не очікує швидкої компенсації. “Поки мені нема куди повертати дітей”, — констатує жінка.

Гребнева впевнена: якби українські військові не збили ворожий літак, могло бути дуже багато жертв. Адже на борту Су-34 знаходилися 3 бомби по 500 кг, які пілот не встиг скинути на Чернігів.

ПІЛОТ

Світлана ВОЙТЕШЕНКО проживає у приватному секторі Чернігова на вулиці Рудневої, — у кількох кварталах від будинку Гребневої.

5 березня вона знаходилася у своїй хаті разом з братом Віталієм Сергієнком.

Під час обстрілів вони зазвичай ховалися у підвалі сараю, але в той день залишились всередині будинку. “І от ми бачимо з вікна, що щось впало і пішов дим”, — згадує Войтешенко. Її брат вибіг подивитися, що ж ста-

лося.

Виявилося, що на дах сусідів приземлився пілот того самого літака Су-34, що впав на дім Гребневої, встиг катапультиватися. Його парашутом накрило подвір'я Войтешенко.

З даху сусідів російський льотчик стрибнув до неї “у гості”. “Брат побачив пілота, побіг його доганяти у бік курятника. І там той застрелив брата з пістолета”, — розповідає Войтешенко.

Вона поховала 42-річного брата на наступний день після вбивства, поряд з їхніми батьками на цвинтарі. “У місті казали, що будуть ховати загиблих у братських могилах. Я цього не хотіла і дуже поспішала. Люди мені допомогли, хоча були ще обстріли”, — каже Войтешенко, стоячи біля того самого курятника, де знайшла брата вбитим.

14 березня жінка виїхала з Чернігова у Вінницьку область і повернулася лише через 2 місяці. У день розмови з НВ вона чекала на зустріч із прокурором, який мав приїхати, щоб поговорити про обставини загибелі її брата.

Російського пілота, що приземлився на вулицю Рудневої, звать Олександр Красноярецв. Йому 36 років. За даними українських правоохоронних органів, він проживає у місті Челябінськ і проходив службу у військовій частині 86789 на посаді начальника повітряно-вогневої та тактичної підготовки — старшого пілота. Користувачі соцмереж знайшли його спільне фото із Башаром Асадом і Володимиром Путіним у Сирії.

А бійці чернігівської тероборони знайшли Красноярецва в іншому подвір'ї на вулиці Рудневої: після вбивства Сергієнка він сховався у сараї. “В одному із дворів ми почули крик із хліва: “Я здаюсь, не стреляйте!”, — розповідає Іван Лут, борець 119-ї бригади чернігівської ТРО, — один із тих, хто знайшов росіянина. “Ми крикнули: виходь, руки за голову, лягай на землю”, — згадує Лут.

ЗАТРИМАННЯ

37-річний ЛУТ давно домовився з друзями

про план дій на випадок повномасштабної війни. Адже ще у 2014-му зрозумів, що вона неминуха.

“За освітою я історик. Як історик і патріот я розумів, що війна буде”, — пояснює борець місцевої тероборони, який до останнього часу працював будівельником.

Тому 24 лютого він одразу прибув у військомат і підписав контракт резервіста ТРО.

А 5 березня, отримавши інформацію про збитий літак, він і ще кілька його побратимів побігли шукати двох росіян, які катапультиувалися із Су-34. “У нас був наказ: обов'язково брати їх живими”, — говорить Лут.

Один із пілотів — Костянтин Криволапов — загинув. А от інший побіг переховуватися. Та бійці ТРО його все одно знайшли.

За час, проведений у сараї, Красноярецв встиг зробити собі перев'язку, оскільки мав пошкодження на шії.

На місце затримання прибігли українські офіцери, намагалися допитати ворога одразу. Але з цього нічого не вийшло, адже у подвір'я, де схопили росіянина, набігли місцеві люди — і Красноярецва довелося захищати від самосуду розгніваних мешканців. “Багато хто запитував, — навіщо він бомбив Чернігів. Пілот говорив по настанові, якій їх навчили: я нічого не знав, я на навчаннях. Повністю скинув із себе відповідальність, перекладаючи її на своїх командирів”, — пригадує Лут.

Світлана Войтешенко також прибігла до сусідів, щоб подивитися в очі вбивці брата. “Я йому кажу: Що вам зробили мирні люди? Навіщо ви таке виробляєте? А він мені: Я не знав, де знаходжуся”, — розповідає зараз вона.

СЛІДСТВО

Поки у Києві триває перший гучний судовий процес над російським сержантом Вадимом Шишимаріним, якого звинувачують у вбивстві цивільного українця, Чернігів очікує на розгляд справи та покарання російського пілота Красноярецв. Місце знаходження цього військовополоненого українські правоохоронці не розголошують.

Войтешенко сподівається, що той отримає довічне ув'язнення. Цього ж чекає і Юлія Гребнева. “Він вбивав людей, наносив шкоду нашому місту. Він має сісти назавжди, щоб більше ніхто не хотів повторювати його “подвиги”, — вважає вона.

23 квітня українські правоохоронні органи висунули підозру Красноярецву по статті 438 у порушенні законів і звичаїв війни, що супроводжувалося навмисним вбивством.

Лут каже, що його ще не допитували як свідка, але він готовий надати усю необхідну інформацію, щоб Красноярецв отримав справедливе покарання.

Під час затримання у російського пілота двічі дзвонив телефон. Він зізнався, що це були його безпосередні командири.

“Так само у телефоні знайшли смс-ки від його дружини з побажаннями удачі на роботу”, — розповідає Лут.

Він впевнений, що удача відвернулася від Красноярецва назавжди.

ЧЕТВЕР, 26 ТРАВНЯ РІВНЕ 1   01:30 Без цензури   02:15, 06:45, 07:45, 08:45, 13:10, 18:45, 21:30, 22:45, 23:45 Новини Рівного   02:40 Велика Незалежність   03:45 Амбасадори   04:55 Без цензури   05:40 Нацспільноти   06:00 Знай більше   07:20 Гурманія   08:20 Велика Незалежність.   Громади   09:30 Дитяча телестудія   10:30 Здорово жити   11:00 Психологія   12:00 Без цензури   12:30 Знай більше   13:40 Без цензури   14:45, 16:00 Новини Рівного. День   15:00 Велика Незалежність   16:15 Амбасадори   17:00 Здорово жити   17:30 Нацспільноти   17:45 Вітаємо Вас   19:30 Велика Незалежність   20:35 Запитай у лікаря   22:00 Психологія   23:20 Велика Незалежність.   Громади   00:20 Без цензури   UA:РІВНЕ 06:00 Новини UA: Рівне (повтор за 25.05)   06:20 Сьогодні. Головне (повтор за 25.05)   07:00 Марафон "Єдині новини"   10:00 Навчання без меж (уроки для 9-х та 10-х класів)   12:00 Піщана казка вип. 1   12:05 Ок, я тобі по-ясню вип. 10   12:10 Ок, я тобі поясню англійську вип. 12   12:15 Невідомі Карпати випуск 1   12:30 Мистецтво жити вип. 5   12:45 Історії (не)забутих сіл Тернопільщини вип. 20   13:00 Новини UA: Рівне   13:05 Історія вип. 11, 12   13:40 Люди Є 2 сезон вип. 1   14:00 Новини UA: Рівне   14:10 Марафон "Суспільне. Спротив" UA: Закарпаття   15:00 Новини UA: Рівне   15:10 Марафон "Суспільне. Спротив" UA: Закарпаття   16:00 Новини UA: Рівне   16:10 Марафон "Суспільне. Спротив" UA: Закарпаття   17:00 Новини UA: Рівне   17:10 Марафон "Суспільне. Спротив" UA: Закарпаття   18:00 Новини UA: Рівне   18:20 Сьогодні. Головне   19:00 Марафон "Суспільне. Спротив"   22:00 Марафон "Єдині новини" (до 6:00)

НЕРУХОМІСТЬ

КВАРТИРИ

Продаж
Продам 1-кімн. квартиру, середній поверх. Тел. (098)909-13-26.
Продам 1-кімн., середній поверх, без комісії для покупця. Тел. (098)595-45-00.
Продам 2-кімн. квартиру, середній поверх. Без комісії для покупця. Тел. (098)909-13-26.
Продам 2-кімн., квартиру, середній поверх, без комісії для покупця. Тел. (098)595-45-00.

БУДИНКИ

Продаж
Продам дерев'яний будинок у с. Липки, Гоцанського р-ну. Ціна 5500. Деталі за телефоном. Тел. (068)092-98-01.
Продам земельні ділянки, Городище, Бармаки, Городок, Житин, без комісії для покупця. Тел. (098)595-45-00.

ПРИМІЩЕННЯ

Продаж
Продам комерційне приміщення, 60 кв.м. Тел. (098)595-45-00.

ТРАНСПОРТ

АВТОРЕМОНТ

Продам
Прес-підбирачі, комбайни зернозбиральні, бурякозбиральні, картоплезбиральні та ін., можлива доставка, часткове кредитування. www.tatt.com.ua, tatt.volyn@gmail.com. Тел. (050)924-26-13, (050)515-85-85, (067)904-00-66.

ВСЕ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА

БУДІВЕЛЬНІ ТА ОЗДОБЛЮВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Продаж
Дошки, балки, крокви, рейки усіх розмірів, сухі та свіжоспилені. Дошка для підлоги шпунтована, вагонка. Доставка. Тел. (096)242-26-61, (068)016-60-98.

ОПАЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА ТА САНТЕХНІКА

Продаж
Продам раковину-умивальник, салатова, б/в. Тел. (066)811-36-59, (063)852-93-58.

ПРЕДМЕТИ СПОЖИВАННЯ

МЕДИЧНІ ПРЕПАРАТИ ТА ОБЛАДНАННЯ

Продаж
Продам інвалідний візок. 2000грн. Тел. (098)555-35-25.

ІНШІ ТОВАРИ

Купівля
Куплю фотоапарати, об'єктив, мікроскоп, теодаліт та іншу оптику і аксесуари(бочок, триногу, світло-фільтр) Тел. (067)747-64-51.

ОБЛАДНАННЯ

ПОБУТОВА ТЕХНІКА ТА ЕЛЕКТРОАПАРАТУРА

Продаж
Продам плиту 2-х камфорну, б/в в гарному стані. Тел. (067)925-69-44.

ПОСЛУГИ

БУДІВЕЛЬНІ ПОСЛУГИ

Вкладання бруківки. Послуги бобкет. Тел. (097)742-08-40.

Всі види внутрішніх та зовнішніх робіт, виконує будівельна бригада. Тел. (096)031-62-62.

Замовляйте роботу + матеріали зі знижкою 30%. Ремонти будинків, квартир під ключ. Будівництво - будинки прибудови, павільйони, гаражі, навіси, альтанки. Бані, паркани. Покрівельні роботи під ключ. Мансардні дахи. Утеплення, облицювання будинків. Тел. (096)972-15-14, (066)839-34-83.

ВАМ €
що сказати?
ogo.ua

БІРЖА ПРАЦІ

Пропоную
Потрібні на роботу двірники, ТОВ УК «Житло Сервіс Рівне». Тел. (067)421-46-98.
Пропоную роботу кухарю, по-коївці в готель, охоронику. Тел. (067)762-15-59, (067)362-01-67.

Шукаю
Шукаю роботу продавця промтоварів, пакувальниці, реєстратора або будь-яку. Тел. (096)963-49-29.

КОНТАКТИ, ЗНАЙОМСТВА

ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ

Втрачений Диплом молодшого спеціаліста, ВА 15934206 від 05.07.2001 р., виданий Болехівським лісгосподарським технікумом за спеціальністю «Бухгалтерський облік», на ім'я Бахмат Олександр Валерійович, вважати недійсним.

Не вірите чуткам? Ми їх перевірили для Вас!
ogo.ua
Ти чула... ПРИВІТ

«ПРИВАТБАНК» ПОПЕРЕДИВ УКРАЇНЦІВ ПРО ЧЕРГОВУ ШАХРАЙСЬКУ СХЕМУ
«ПриватБанк» попередив клієнтів про черговий шахрайський ресурс, який, прикриваючись виплатою грошової допомоги від держави, намагається викрасти особисті та фінансові дані українців.

Як повідомила прес-служба, за даними служби безпеки банку 23 травня шахраї почали розповсюдження через соцмережі фейкового повідомлення про термінову «перевірку карток» під приводом виплати допомоги від держави. У повідомленні шахраї пропонують клієнтам для «перевірки» картки перейти за посиланням на фішинговий сайт для крадіжки фінансових даних.

«ПриватБанк» у черговий раз нагадує клієнтам про те, що інформація про державні виплати та порядок отримання допомоги розміщена виключно через офіційні канали. Якщо ви отримали повідомлення про подібні фейки, ні в якому разі не можна переходити за посиланням на шахрайські ресурси», — сказано в повідомленні.

18 ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ ВІДНОВИЛИ СВОЮ РОБОТУ

На Рівненщині 15 інклюзивно-ресурсних центрів працюють в змішаному форматі, тобто як дистанційно, так і очно. А три — повністю офлайн, враховуючи всі безпекові моменти.

Про це повідомив начальник Рівненської ОВА Віталій Коваль.

Нагадаємо, педагоги в таких центрах надають комплексну психолого-педагогічну та корекційно-розвиткову допомогу дітям із особливими освітніми потребами. Сьогодні вони працюють з такими ж дітьми внутрішньо переміщених осіб.

МОЛОЧНА КОРПОРАЦІЯ ПОЛЬЩІ ДОПОМАГАТИМЕ У РОЗБУДОВІ МОЛОЧНОГО КЛАСТЕРУ

Заступник голови ОДА Сергій Гемберг продовжує роботу із польськими партнерами Вармінсько-Мазурського воєводства. Сьогодні відбулась зустріч із керівництвом молочної корпорації “Mlekor”.

«Голова корпорації ради директорів пан Марчін Півоварчик відзначив, що вони готові допомагати нашим фермерам з Рівненщини у розвитку молочного кластеру. Це буде як гуманітарна, так і допомога із обладнанням», — розповів Сергій Гемберг.

Під час зустрічі домовились провести перший українсько-польський форум, присвячений молочній галузі. Під час заходу будуть представлені практики від фермерів Рівненщини та Вармії і Мазур — для того, щоб знайти точки дотику і далі розвивати молочну галузь в регіоні.

МЕРЕЖІ АЗС НА РІВНЕНЩИНІ ВІДНОВЛЮЮТЬ ПРОДАЖ ПАЛЬНОГО ЗА ГОТІВКУ

Керівництво області продовжує системну роботу по забезпеченню Рівненщини паливом. Сьогодні вже декілька мереж АЗС оголосили “доступні години” для заправки всіх охочих за готівку, повідомив начальник Рівненської ОВА Віталій Коваль. Наразі це мережі “ОЛАС”, “АВІАС” та “WOG”. Далі їх список розширюватиметься.

Ліміт — 20 літрів для одного транспортного засобу. «Під час робочої поїздки до Києва зустрівся із керівниками найбільших мереж АЗС України. Домовилися про своєчасність поставок нафтопродуктів до Рівненської області. А також про відпуск пального за готівку у визначені години, як один з кроків для подолання паливної кризи в області», — зазначив Віталій Коваль.

Так, відкрито продаж за готівку 95 бензину і дизельного палива на мережі АЗС «ОЛАС». У Рівному це заправки за адресами: вул. Кн.Володимира 109, вул. Київська 108а, вул. Соборна 370, Шпанівська с/р (неподалік Львонокомбінату). Також пальне за готівку на ОЛАСі відпускають в Сарнах, Рокитному, Дубно та Костополі.

Запустили продаж 95 бензину за готівку на чотирьох АЗС «WOG»: неподалік Гощі, Бранова, Зорі та Опариписи/Радивилова (20 літрів за карткою PRIDE).

Також у визначені години — з 11:00 до 13:00 — діятиме готівковий розрахунок на мережі «АВІАС». В наявності 92 і 95 бензин та дизпаливо. Це заправки у містах Рівне, вул Кобзарська, 85а та Сарни, вул. Суворова, 2а.

Ведуться переговори з іншими мережами. Слідкуйте за нашими повідомленнями у соцмережах Фейсбук та телеграм.

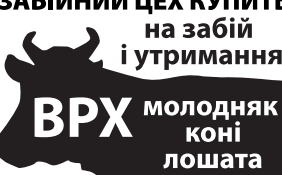
ПОСЛУГИ ЗІ СПИЛЮВАННЯ АВАРІЙНИХ ДЕРЕВ
Копання траншей, септиків, демонтаж будь-чого!
Т. 096 690-03-69

КОПАННЯ, ЧИЩЕННЯ КРИНИЦЬ КОПАННЯ СЕПТИКІВ

- Копання досвідченими монтажниками
- Чистка та поглиблення криниць
- Пошук води на території
- Виготовлення дашків

(068) 758-41-27
Виготовлення бесідок. Продаж та доставка кругів

ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ
Бус Фольксваген крафтер довга база (довжина вантажу до 4,30 м) Вантажопідйомність 1,5 т.
Працюємо: місто, область, Україна.
тел. (097)865-75-47

ЗАБІЙНИЙ ЦЕХ КУПИТЬ на забій і утримання ВРХ
молодняк коні лошата
(099) 327-28-90 (096) 423-51-22

ПЕРЕРОБНА КОМПАНІЯ КУПИТЬ ДОРОГО ВРХ
вимушений забій **ВРХ** **КОНЕЙ ЛОШАТ**
т. (097) 865-87-26

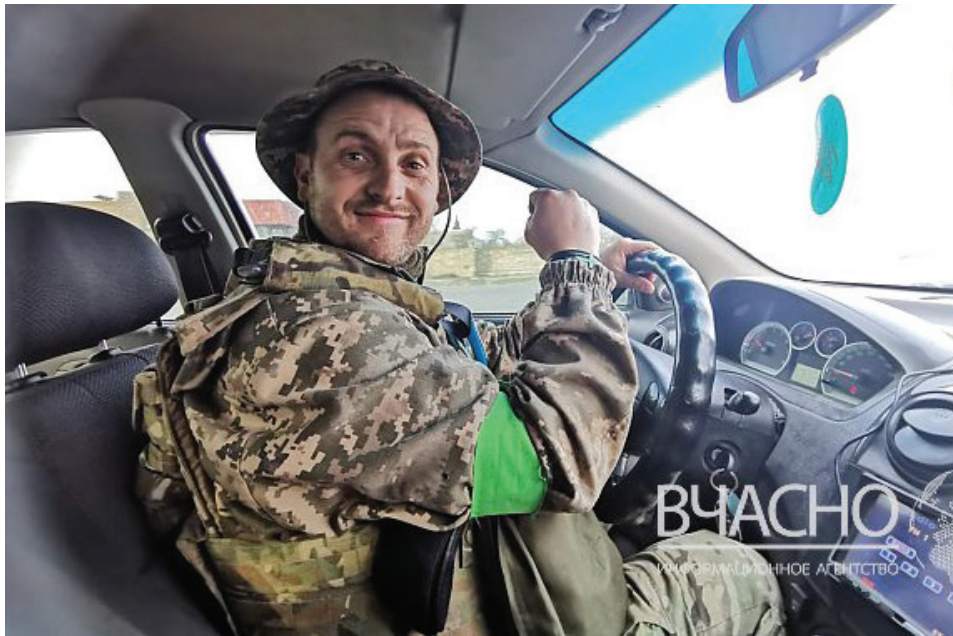
"Наше завдання—організувати ворогу зустріч з Богом", — як пастор з Донеччини став бійцем ТРО

Він не з тих віруючих, хто веде замкнуте життя у діалозі лише між собою та Богом. Він прагне змінити Україну на краще, тому підтримував Майдан у 2014, допомагає військовим та мирним, з гордістю носить вишиванку на Донеччині.

Ден взяв до рук зброю? Оце ми здивувалися, адже знаємо пастора української християнської церкви "Нове покоління" Дениса БАБЕНКА з 2014 року як пацифіста та найбільш співчутливу людину. У Покровську на Донеччині його багато хто знає, адже він з однодумцями завжди серед проукраїнської спільноти — виходили на мітинги, брали участь у патріотичних автопробігах, допомагали переселенцям, проводили різні соціальні акції для тих, хто опинився у складних життєвих умовах.

Така активність та визнання серед громадян неабияк дратувала представників Московського патріархату, які називали Дениса та його команду сектою. Але як кажуть — собаки гавкають, а караван іде. У випадку Дениса — корисні справи та допомога українським військовим та населенню не зупинялася.

Якщо у 2014 році пастор був капеланом та їздив на фронт підтримувати військових, то у 2022 році

не втримався — сам взяв зброю до рук та вступив до ТРО, щоб захищати рідне місто та країну.

Автівку пастора сьогодні не впізнати — лобове скло простріляне, бокове вікно тримається на скотчі, у салоні — бойове спорядження. Але найголовніше — чоловік, як завжди, усміхнений та позитивний.

"Привіт! Рад тебе бачити!", — традиційно вітає він при зустрічі. Одразу запитують його: "Як ти наважився взяти у руки зброю? Це мене здивувало".

З'ясувалося, що цей християнин юнаком проходив строкову службу у ЗСУ і знає, як тримати та користуватися зброєю. Це вже потім він присвятив життя служінню Богу та людям і навіть не думав, що колись знадобляться бойові навички.

"22-23 лютого у мене вже було передчуття, що щось почнеться, — згадує Денис початок цьогорічної війни. — Я тоді сказав жінці, що не знаю чому, але хочу повністю заправити автівку. А зранку 24 лютого сам прокинувся о 4.50, взяв телефон,

а там повідомлення від друзів з різних міст: „Нас бомблять! Почалася війна!“... Почав будити жінку, вона мені не повірила. Я вийшов на двір і почув, як над Покровськом пролетіли літаки, яких тут не чули з 2014 року. Це був шок, який на все життя відбився у пам'яті — з того часу я кожного дня просинаюся о 4.50".

Що робити далі, не сумнівався — відвіз жінку з дітьми у безпечне місце, а сам повернувся та вступив до Покровської територіальної оборони. Всидіти на місці та чека-

ти, коли буде наступ, не міг, тому одразу почав допомагати мирним жителям та військовим. Їде у всі найгарячіші точки Донеччини, щоб разом з іншими рятувати людей.

Брав участь в евакуації мешканців Вугледару, коли місто вже було під щільними обстрілами рашистів. Під час такого рейду не втримався і дуже сварився на одну жінку, яка не вивезла раніше маленьку дитину, а досиділася до найстрашніших обстрілів. "Дітей потрібно вивозити одразу, вони не повинні чути та бачити війну! Це перше, що повинні зробити батьки!", — каже пастор і батько двох рідних та двох прийомних дітей.

Продовжуємо розмову, слухаю Дена і думаю про те, що багато ширих вірян не лише зосередилися на молитвах, а і встали на захист країни. Крім того, сьогодні мільйони людей звертаються до Бога з проханням зупинити весь цей жах та насильство над українцями.

"Ден, а чому Бог не покарає всю цю руську нечисть, яка претяється у наші міста?", — питаю співрозмовника.

"Як не карає? Він дає нам сили, щоб ми це самі зробили, — оптимістично відповідає "Пастор" (позивний бійця). — Як духовна людина, я скажу — сьогодні йде не просто війна. Україна бо-

реться зі злом, залишки комунізму — певний злий дух. І це духовна війна, в якій Бог нас підтримує. Є таке прислів'я ізраїльської розвідки: "Бог хоче пробачити людині, а наше завдання — організувати цій людині зустріч з Богом".

Пастор встигає і справи праведні робити й нагадувати своїм вірянам основні заповіді. Адже в сучасних умовах не завжди вдається проводити службу.

Ця жорстока війна, коли росіяни вбивають українських жінок, дітей, руйнують міста та життя людей, змінили деякі переконання вірян — тобто ніхто з українців не підставить іншу шoku ворогові і не полюбить його, як про це йдеться у писаннях.

"Я знаю, що багато вірян боролися з цим переконанням, їм було важко сприймати реальність, — говорить „Пастор“. — Але у мене чітке розуміння того, що коли у твій будинок приходять ворог і гвалтує твою жінку — ти ж не будеш в цей час молитися? Є речі, які потрібно правильно розуміти. І багато вірян це зрозуміли, тому пішли у ТРО та ЗСУ. І це люди різних конфесій — ми всі об'єдналися, стали цілим і йдемо разом з усіма до мети — перемоги України".

"Плакали, коли зустрілись вперше, хоч і не розуміли слів": як змінилося життя британки, яка прихистила переселенців

Кетрін ДУГЛАС родом із Бірмінгема, що у Великобританії, з початку повномасштабного вторгнення росії в Україну прихистила у себе вдома вже дві родини переселенців. Британка сміється: кожна з родин змусила подивитися "на світ" по-новому. І немало роль у цьому зіграли... капці.

Журналістам "Вчасно" Кетрін розповідає, що першими переселенцями стала жінка з Луганської області з двома дітьми. Старшому хлопчику було три роки, меншому ледь виповнилося пів року. На всю родину в Ольги, луганчанки, було два пакети: один — із документами, другий — із дитячими речами. Коли Керол її зустрічала в аеропорту, плакала разом із переселенкою, хоч одна одну без перекладача й не розуміли.

"Я ЗАХОПИЛАСЯ ЇЇ СМІЛИВІСТЮ! ЯКБИ НЕ ДІТИ — ВОНА Б ЛИШИЛАСЯ ПІД ВОГНЕМ ІЗ ЧОЛОВІКОМ"

"В кінці лютого моя подруга показала мені допис жінки, яка шукала прихисток у безпечній країні, бо її будинок зруйнували ворожі бомби. Її чоловік захищав країну зі зброєю, а діти з мамою жили у соціальному притулку (школі на Київщині — ред.). Моя подруга мала замало місця в будинку, їй могли заборонити прихистити переселенців. А мій будинок більший, ми тут жили великою родиною — дітей четверо, але зараз вони живуть окремо. Тому в мене було бажання допомогти українці — і я запропонувала пожити в мене.

Вперше я побачила її та малюків в аеропорту, до того спілкувалися лише в листах. Вона розповідала про Івана, чоловіка, новонародженого Метью (українською — Матвія, — ред.) і старшого сина Ніка. Я захопилася її сміливістю, бо вона не хотіла покидати чоловіка! І якби не діти, то лишилася б з ним під вогнем. Але після запрошення вона до мене приїхала — з маленькими сумками, в неї не було своїх речей. Тільки документи й дитячий одяг. Я її побачила, впізнала по фото, підійшла й заплакала. І вона теж почала плакати", — пригадує Кетрін.

Одна з одною жінки спілкувалися переважно жестовою мовою або за допомогою перекладача. Багато було незрозумілих висловів, які Кетрін і досі не знає, як перекласти. А ще перші кілька днів британка звикала до голосу гості. Жартує, що була впевнена: та на неї кричить.

"Це зараз я знаю, що українці розмовляють голосніше, ніж ми, і вони більш емоційні. А тоді думала, що гостя свариться з рідними, які лишилися в Україні, коли вони розмовляли телефоном. Навіть думала, що вона на сина постійно свариться, хвилювалася", — зізнається Кетрін.

"Я НІКОЛИ НЕ ДУМАЛА, ЩО З КАРТОПЛІ МОЖНА СТИЛЬКИ ВСЬОГО НАГОТУВАТИ"

Побут жінки налаштували як дві господині: Керол намагалася показати Ользі та її дітям все багатство британської кухні. Розповідає, що готувала біфштекси, ростбіф, пироги та свіжовижаті соки. Натомість українка дивувалася різноманіттю української кухні... І кількістю картоплі у стравах. І в цьому Керол вбачає одну з найбільших різниць: якщо британці більше харчуються готовими стравами, які варто лише розігріти, то українка могла готувати щодня по кілька разів різні страви.

"Так багато страв з картоплі я не їла за все своє життя. Була варена картопля, смажена, запечена. І в супах багато її, у борщі теж... Але борщ дуже смачний. Українки прекрасні господині, дуже смачно готують", — запевняє Кетрін.

За місяць, протягом якого у британки жила родина переселенців, жінки навіть привичайлися до буденної комунікації: Кетрін знала, що Ольга разом із волонтерами збирає допізна гуманітарну допомогу, тому інколи Ніка (старшого сина) годувала сама перед роботою. Жартує, що хлопчику найбільше подобалися чіпси — тому що, певно, були картопляні. Проте вже без жартів додає, що Ольгою вона захоплюватиметься усе життя.

"Ольга сиділа під обстрілами, коли на руках спало немовля, а поруч сидів наляканий син. Її чоловік зі зброєю ризикує життя, щоб прогнати ворогів. І коли вона приїхала сюди, найбільше сумувала за ним. Але лише один раз вона заплакала — я думаю, через те, що Нік хотів до татка. А в інший час вона й мене заспокоювала, бо я дуже хвилювалася за долю українців", — пригадує Кетрін.

УКРАЇНЬСЬКА ТРАДИЦІЯ, ЯКА "ЗВУЧАЛА ЯК ДИТИНСТВО"

Британка ділиться з журналістами "Вчасно" ще однією згадкою про Ольгу: та щовечора розповідала дітям казку, а потім співала коліскову. І та звучала так ніжно й широко, що Керол не один раз плакала через цю традицію.

"Це була поведінка Матері-захисниці. Вона була така впевнена, така ніжна водночас, коли співала. Я навіть не уявляю, що вона відчувала, але я плакала. Ті пісні звучали як мелодія мого дитинства, мені ніби мама співала", — каже Кетрін.

Кілька тижнів тому Ольга з синами повернулася в Україну — з раніше окупованої території росіян прогнали, тому українка вирішила до перемоги жити в родичів чоловіка, які живуть на Київщині. Прощання, зізнається жінка, було слізним — настільки вона полюбила луганчанку. Однак розуміє, що та хотіла до коханого, а діти — до батька.

А вже після Ольги, Матвія та Нікіти Кетрін прихистила родину киян. Цього разу до неї приїхала мама з десятирічною донькою, які теж змогли здивувати британку. Ці переселенці — капцями.

"Ми не звикли ходити вдома у капцях. Зазвичай ходимо взуті або у шкарпетках. А Олена привезла з собою разом із речами й капці. Я була дуже здивована, бо до цього не зустрічала родин, які б ходили в них удома. А ще ми відрізняємось тим, що у наших будинках прохолодніше, аніж у будинках українців. І українські діти тепліше вдягнуті, ніж наші", — каже британка.

"УКРАЇНКАМ УВІРВЕТЬСЯ ТЕРПЕЦЬ — І ВОНИ МОЖУТЬ „ДАТИ НА ГОРІХИ“ НЕ ГІРШЕ ЗА ЧОЛОВІКІВ"

А ще Кетрін додає: різниця між українцями та британцями помітна навіть в емоціях. Наприклад, британці доволі терплячі й в черзі, й на дорозі. Натомість українці можуть мати менше терпіння. І вони доволі прямолінійні та люблять чути правду. Тож посміхатися лишень через зоровий контакт, як британці, не будуть. Для цього у нас має бути гарний настрій... Або ж зустріч зі знайомим чи знайоמוю.

Попри складнощі з розумінням Керол зізнається журналістам "Вчасно": жодного разу не пошкодувала про те, що прихистила в себе українців. Спілкуючись із ними, жінка відчуває не лише радість, а й гордість.

"Бути українкою — це дуже героїчно. Я впевнена, що росія цього не очікувала, коли її війська напали на мирних людей. Зараз вони воюють із чоловіками, але ж українкам теж може увірватися терпець і вони можуть „дати на горіхи“ не гірше", — впевнена Кетрін.